

ББК 84-5Нім
Б39

Передмова *Зоряни Гладкої*

Упорядник *Михайло Смолій*
Літературний редактор *Каті Бруннер*

Б39 **Безмежне поле:** Українська поезія у переспіві німецькою мовою Ірини Качанюк-Спех/Упоряд. М. С. Смолій. — Укр. мовою з паралельним німецьким перекладом.— Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. — 160 с.

ISBN 978-966-10-0339-1

ББК 84-5Нім

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавця.*

ISBN 978-966-10-0339-1

© Ірина Качанюк-Спех, переклад, 2010
© Упорядкування Смолій М. С., 2010
© Передмова З. Гладкої, 2010
© Навчальна книга – Богдан, макет,
художнє оформлення, 2010

Тарас Шевченко

ДУМКА

Нащо мені чорні брови,
Нащо карі очі,
Нащо літа молодії,
Веселі дівочі?
Літа мої молодії
Марно пропадають,
Очі плачуть, чорні брови
Од вітру линияють.
Серце в'яне, нудить світом,
Як пташка без волі.
Нащо мені краса моя,
Коли нема долі?
Тяжко мені сиротою
На сім світі жити;
Свої люде — як чужії,
Ні з ким говорити;
Нема кому розпитати,
Чого плачуть очі;
Нема кому розказати,
Чого серце хоче,
Чого серце, як голубка,
День і ніч воркує;
Ніхто його не питає,
Не знає, не чує.
Чужі люде не питають —
Та й нащо питати?
Нехай плаче сиротина,
Нехай літа тратить!
Плач же, серце, плачте, очі,
Поки не заснули,
Голосніше, жалібніше,
Щоб вітри почули,

РОЗРИТА МОГИЛА

Світе тихий, краю милий,
Моя Україно,
За що тебе сплюндровано,
За що, мамо, гинеш?
Чи ти рано до схід сонця
Богу не молилась,
Чи ти діточок непевних
Звичаю не вчила?
“Молилася, турбувалась,
День і ніч не спала,
Малих діток доглядала,
Звичаю навчала.
Виростали мої квіти,
Мої добрі діти,
Панувала і я колись
На широкім світі, –
Панувала... Ой Богдане!
Нерозумний сину!
Подивись тепер на матір,
На свою Вкраїну,
Що, колишучи, співала
Про свою недолю,
Що, співаючи, ридала,
Виглядала волю.
Ой Богдане, Богданочку!
Якби була знала,
У колиці б задушила,
Під серцем приспала.
Степи мої запродані
Жидові, німоті,
Сини мої на чужині,
На чужій роботі.
Дніпро, брат мій, висихає,
Мене покидає,
І могили мої милі
Москаль розриває...

DAS AUFGERISSENE GRAB

Stille Welt, du süße Heimat,
Meine Ukraine!
Warum hat man dich geplündert,
Wofür, Mutter, stirbst du?
Hast du früh, im Morgengrauen,
Nicht zu Gott gebetet?
Hast du deine kleinen Kinder
Nicht gelehrt, behütet?
"Doch, gelehrt hab ich die Kleinen
Gott und Volk zu lieben,
Tag und Nacht hab ich gebetet,
Für sie wollt' nur leben.
Und sie wuchsen, meine Kinder
Wie Blumen im Felde,
Und auch ich beherrschte früher
Weite Welt, die Erde!
Ja, ich herrschte... Oh, du Bohdan,
Mein Sohn, unvernünftig,
Sieh dir jetzt an, deine Mutter,
Deine Ukraine!
Du, den ich mit bangem Kummer
An das Herz mir drückte,
Dem ich Glück von Gott erlehte
Und mit Liebe schmückte.
Oh, mein liebster Sohn, mein Bohdan!
Wenn ich's gewusst hätte,
Hätte dir die Luft genommen
Unter meinem Herzen!
Meine Steppen jetzt den Juden,
Den Deutschen gehören,
Meine Söhne in der Fremde,
In der Knechtschaft stöhnen;
Dnipro trocknet aus, mein Bruder,
Und wird mir entrissen
Und die Gräber der Kosaken
Schändlich aufgerissen...

Нехай риє, розкопує,
Не своє шукає.
А тим часом перевертні
Нехай підростають
Та допоможуть москалеві
Господарювати,
Та з матері полатану
Сорочку знімати.
Помагайте, недолюдки,
Матір катувати”.

Начетверо розкопана,
Розрита могила.
Чого вони там шукали?
Що там схоронили
Старі батьки? Ех якби-то,
Якби-то найшли те, що там схоронили,
Не плакали б діти, мати не журилась.

ГРИМИТЬ!

Гримить! Благодатна пора наступає,
Природу розкішна дроз пронимає,
Жде спрагла земля плодотворної зливи,
І вітер над нею гуляє бурхливий,
І з заходу темная хмара летить –
Гримить!

Гримить! Тайна дроз пронимає народи, –
Мабуть, благодатная хвиля надходить ...
Мільйони чекають щасливої зміни,
Ті хмари – плідної будучини тіни,
Що людськість, мов красна весна, обновить...
Гримить!

ES DONNERT!

Es donnert! Nun folgt die gesegnete Stunde,
Ein wonniger Schauer erschüttert die Runde,
Es lechzt die Natur nach erquickendem Regen,
Ein nahender Wind kommt mit Brausen entgegen,
Im Westen die tief-dunkle Wolke schon lauert –
Es donnert!

Es donnert! Die Völker in Sehnsucht erbeben, –
Vielleicht ist in Sicht ein erneuertes Leben...
Millionen erwarten die glückliche Wende,
Die Wolke – für Viele ein Hoffnungsspender,
Die, wie der Frühling, die Menschheit erneuert...
Es donnert!

БЕЗМЕЖНЕЄ ПОЛЕ

Безмежнеє поле в сніжному завою,
Ох, дай мені обширу й волі!
Я сам серед тебе, лиш кінь підо мною,
І в серці нестерпнії болі.

Неси ж мене, коню, по чистому полю,
Як вихор, що тутка гуляє,
А чень, утечу я від лютого болю,
Що серце моє розриває.

UNENDLICHE FELDER

Unendliche Felder versunken im Schnee,
Ach, schenkt mir Freiheit und Weite!
Ich bin hier allein, nur das Pferd unter mir,
Im Herzen unendliche Leiden.

So trage mich fort, mein einziger Freund,
Über's Feld, wie der Wind, der so frei,
Hilf mir dem bitteren Schmerz zu entfliehen,
Er bricht mir das Herz entzwei.